

Stavrenski dom

Postalina platana v gotovini

Leto 1936

Stev. 156

V Ljubljani, 11. julija 1936

Leto 1.

Kljub umiku angleškega brodograjskega

Mučna nejasnost v Evropi

Montreux, 11. julija. AA (DNB.) Konferenca o morskem ožnjah je začela na mrtvo točko. Zdaj čakajo na to, da povedo prizadele vlade svojo končno besedo. Član angleške delegacije Randal, vodja odseka za vprašanja bližnjega vzhoda, je odpotoval v London, da dobi nova navodila vlade. Vrnil se bo po vsej prihodnosti v ponedeljek. Paul Boncour je odpotoval v Pariz danes popoldne. Vrnil se bo v ponedeljek. Dotlej bodo skušali upravni strokovnjaki sestaviti tisti del konvencionalnega načrta, s katerim se angleška in sovjetska delegacija ne strinjata.

Montreux, 11. julija. Skoro vsi delegati držav, udeleženi na konferenci o Dardanelah, so zapustili konferenco z ulemeljivjo, da potrebujejo novih navodil od svojih vlad. Zaradi tega predvidevajo, da se bo konferenca spet odprla sredi prihodnjega tedna. Paul Boncour je odšel v Pariz, angleški delegat Randal v London, Litvinov pa je odpotoval za nekaj dni na odmor, vendar se ne ve točno kam. Se preden je Paul Boncour odšel v Pariz, je imel daljši sestanek s šefom angleške delegacije Stanleyem, na katerem je Stanley povedal, da je angleško stališče v skladu z ruskim in francoskim tolačenjem, namreč, da smejo ladje potovati skozi Dardanele le v primeru, da jim DN naloži posebno nalogo.

Ko se bo za teden dni sestala konferenca spet k nadaljevanju, so prepričani, da bo na njej sodelovala tudi Italija.

Trmast Italija

Montreux, 11. julija. o. Semkaj je prispelo poročilo, da se ni nič gotovega na vesti, da bi Italija sedaj, ko je Anglija dala ukaz svoji mornarici za umik v domovne baze, poslala svojega delegata na konferenco. Italijanska vlada da o tem sploh še ni sklepala, ker z odhodom angleške

mornarice iz Sredozemskega morja za njo še ni rešena vsa vprašanja, ki se tikajo Sredozemskega morja. Italija bo počakala, da se dejansko spravi z veljavo sredozemskega pakta, nakar bo šele odločila, ali se bo sploh udeležila konference ali ne.

Anglija se ne da prevariti

Pariz, 11. julija. O. Pariški jutranjiki pišejo zelo obširno o odločitvi angleške vlade, da umakne svoje brodograjske iz Sredozemskega morja. »Matin« piše, da nima Italija sedaj nobenega razloga za to, da ne bi sodelovala na sestanku lokarnskih velešil v Bruslju, in da ne bi mogla pristopiti k londonskemu sporazumu z dne 19. marca. »Echo de Paris« piše, da Anglija res umika svoje brodograjske iz Sredozemskega morja, vendar pa utrjuje svoje posojilke v Sredozemskem morju. »Petit Parisien« meni, da so izglede za uspeh sestanka v Bruslju zelo nejasni, ker Anglija še ni odpovedala mednarodnih pogodb, ki so bile sklenjene zaradi položaja na Sredozemskem morju tekom abesinske krize.

Turčija hoče biti gospodar v svoji hiši

Carigrad, 11. julija. o. Politični krogi so zelo opazili uvodnik, ki ga je o delu konference v Montreuxu objavil poluradni list »Džumhuri« . V tem članku pravijo, da Turčija zelo pazljivo spremlja diplomatsko igranje, ki se razvija v Montreuxu, vendar pa vztraja pri svoji zahtevi, da mora biti Turčija gospodar na svoji zemlji in da zato mora imeti tudi neko omejeno oblast nad Dardanelami. Če hoče vsaka država imeti pravico, da lahko po svoje pošilja svoje vojne ladje skozi Dardanele, potem mora Turčija kot gospodar v svoji hiši imeti pravico, da lahko vsak čas

zapre vrata svoje hiše. Ta članek, ki je opomin zainteresiranim, da naj ne ovirajo konference zaradi spora med Anglijo in Rusijo, je bil zelo ugodno sprejet v vseh političnih krogih. Opaženo je bilo, da je predsednik republike Kemal Atatürk pred odhodom iz Carigrada v Ankaru zelo dolgo, to je več ur neprestano konferiral z ministrskim predsednikom, ki je bil te dni tudi v Carigradu. Poučeni krogi izjavljajo, da se je govorilo na vseh teh sestankih samo o Dardanelah.

Zaskrbljena Belgija

Bruselj, 11. julija. o. Včeraj je imel predsednik vlade van Zeeland v senatu velik govor o zunanjih politiki. Predsednik vlade je poudaril, da je današnji evropski položaj tak, da se je prej bati hujšega, kakor pa upati boljšega. Zaskrbljena ni samo Belgija, zaskrbljena je tudi Zveza. Iz Zveze je odnesel vtis, da se vojna nevarnost približuje v naglih korakih. Vendar vsi upi še niso izgubljeni, delati je treba tudi z žrtvami za mir. Belgijanska vlada bo storila vse, da dovrši svojo nalogo v mirovnem poslanstvu. Čeprav je DN v tem težkem položaju precej odpovedalo, bo Belgija DN še vedno ostala zvesta, ker je ni institucije, ki bi utegnila nadomestiti DN.

Bruselj, 11. julija. o. Govor belgijskega predsednika vlade je naredil na vso Evropo globok vtis. Najboljše je tisti del njegovega govora, kjer je prav odprto označil položaj Belgije same. Dejal je, da je Belgija neposredno obkrožena od velikih sil. »Jaz sem prepričan, da je mogoče katastrofo preprečiti le tako, da se še pred septembrom reformira Društvo narodov.«

Belgijski senat je odobril govor predsednika vlade in izglasoval predlog, naj se izdela dokončni načrt obrambe Belgije in je bil kot prvi korak storjen že s tem, da so podaljšali vojaško službo.

Berlin in Dunaj se bosta sporazumela

Dunaj, 11. julija. o. Zadnje dni so se pospešili razgovori med Nemčijo in Avstrijo za priznanje avstrijske samostojnosti od strani Nemčije in za svobodno hitlerjevsko gibanje v Avstriji. Von Papen, nemški poslanik na Dunaju, ki je vodil v imenu Nemčije ta pogajanja s Schuschniggom, je včeraj popoldne nenadno odpotoval z letalom v Nemčijo. V avstrijskih vladnih krogih pripisujejo njegovi poti veliki važnosti, ker menijo, da je šel

von Papen k Hitlerju po nova navodila za nadaljnja pogajanja. Pričakujejo, da bo von Papen prinesel s seboj iz Berlina točna navodila in zadnje nemške predloge, nakar naj bi sledil formalen zaključek pogajanj. Na Dunaju je seveda zaradi tega nastalo precejšnje veselje in pričakujejo, da se bo do s tem po dolgih letih uredili odnosi med tema dvema nemškima državama.

Za lokarnsko konferenco

Porenje spet na dnevnem redu

London, 11. julija. o. Pred tremi dnevi je angleški poslanik v Bruslju obiskal predsednika belgijske vlade van Zeeland z ozirom na predstojajočo bruseljsko konferenco lokarnskih podpisnikov. Angleški poslanik je z ozirom na dnevni red te konference izrazil van Zeelandu mnenje angleške vlade, da lokarnska konferenca za njo ne pomeni končen izhod iz težke evropske situacije, temveč bi to imel biti le pakt med zapadnimi silami za medsebojno pomoč in z njim v neposredni zvezi povratek Nemčije v Društvo narodov. Predsednik belgijske vlade na to angleško pojasnilo še ni nič odgovoril, temveč je vprašal fran-

cosko vlado, s katero je v zelo tesnem stiku za mnenje. V diplomatskih krogih pravijo, da je Pariz že sam opomnil London, da bi tako tolačenje pomenilo posredno priznanje nemške okupacije Porenja, dočim je mnenje francoske vlade to, da se reokupacija Porenja lahko uredi le s protipogodbo, ki eloni na respektiranju mednarodnih pogodb. Zdi se pa in obstoja upanje, da se bodo o poremskem vprašanju začeli službeni razgovori med Francijo, Belgijo in Anglijo takoj po Ede-novem povratku z dopusta in sicer v začetku meseca avgusta.

Blum na delu

Pariz, 11. julija. o. Parlamentarna delegacija levice je soglasno odobrila deklaracijo, ki nosi naslov »Za republikanski red«. Deklaracija med drugim posebno poziva delavstvo, da naj posebno skrb za to, da ne bi izgubilo simpatij javnega mnenja zaradi stavk. Glede izjav notranjega ministra v senatu poudarja delegacija levčarskih strank, da mu popolnoma zaupa in apelira zato na delavstvo, da naj ne prisili vlade, da bi morala

porabiti nasilna sredstva, da se zagotovi red in pomirjenje. Delegacija meni, da bo vlada izvršila svojo dolžnost napram lastnikom tovarn in obratov, da bodo ti spoštovali sporazume in zakone, ki urejujejo odnose med nameščenci in delodajci. Delegacija prav tako poziva vlado, da naj čim bolj odločno nastopi proti elementom razpuščenih lig, ki motijo javni red in mir. Delegacija izjavlja istočasno, da popolnoma zaupa vladi, da bo vzdržala red in mir in delala za dvig ljudskega blagostanja.

OBŠČITE od 1. do 9. avgusta 1936

5. MARIBORSKI TEDEN

POD POKROVITELJSTVOM NJ. KR. VIS. KRALJ. ANDREJA (60% popusta na železnico od 30. julija do 11. avg. 1936)

Velika gospodarska in kulturna revija!

Industrija - Tekstil - Obrt - Trgovina - Kmetijska razstava - Pokušnja vin - Velika gasilska razstava in gasilski kongres - Jadralsko in motorno letalstvo - Frontalna obramba - Filatelistična razstava in borza žrnank - Zgodovina - Umetnost - Socialno skrbstvo - Turistični promet - Žena v obrti - Modna revija - Akvaristična - Kuncerejska - Golobarska razstava - Kongresi - Koncerti - Sport - Veselični park na razstavišču.

Mariborski otok, najlepše kopališče v Jugoslaviji... Zeleno, romantično Pohorje... Gostoljubni, lepi Maribor... Vas vabijo!

„Rex“ za razkrinkanje korupcije

Bruselj, 11. julija. Na včerajšnji seji senata je bilo vloženih več interpelacij na vlado zaradi raznih finančnih afer. Glavni govornik je bil reksistični senator grof Degrine. Interpelant je izjavil, da bo reksistični pokret posvetil vse svoje sile, da se razkrinkajo vse finančne afere. V svojem govoru je napadal sedanji režim, ki vodi politiko potlačevanja afer in ki zato podpira izrabljanje ljudstva. Citiranje te interpelacije je trajalo dve uri. Seje senata sta se udeležila predsednik vlade Van Zeeland in pravosodni minister.

Preprečena revolucija na Kubi

Havana, 11. julija. o. Na Kubi je ponovno pričelo vreti. V vladni stranki, v stranki kubanskega diktatorja Battiste, so se zopet pojavile neke skupine, ki so hotele diktatorja vrči. Vojaske oblasti pa so prišle tle zaradi pravočasno na sled in so štiri voditelje zaprle. Z vsjo vneto zasledujejo še ostale udeležence med vojaštvom, kakor tudi med številnim prebivalstvom. Vsi bodo prišli pred izredno sodišče.

„Pomirjenja“ Abesinija

Rim, 11. julija. o. Pred nekaj dnevi smo objavili vest, da so Abesinci pri Lekemti nenadno napadli nekaj italijanskih letal, ki so tamkaj pristala. Prvo poročilo je javljalo, da so Abesinci pri tem ubili štiri italijanske pilote, letala pa razbili. — Zdaj pa javlja italijanska agencija Stefani, da niso bili ubiti le štirije piloti, temveč vsa posadka, ki je štela 12 ljudi in zraven še dva tolmača. Italijanom je ta dogodek nevšečen, ker preprečuje ves svet, da Italija še daleč ni osvojila Abesinije in pravi zato list »Giornal d'Italia«, da ta dogodek ni vreden takega pomena, kakor mu ga pripisuje svetovna javnost, temveč je le dogodek, ki se pogostokrat dogodi v kolonijah. List pravi, da so bili napadalcji prej tatovi in roparji, kakor pa oddelek abesinske vojske, ki naj bi se zbirala še v neosvojenem delu Abesinije.

London, 11. julija. o. Napad Abesincev na italijanske letalce in napad na progo Addis Abeba — Džibuti niso edini primeri, ki dokazujejo, da je v Abesiniji še vedno nevarno. »Reuter« javlja iz Abesinije, da je treba zabeležiti po poslednjem

Prvi dan teniških tekem 2 : 0 za Nemce

Vsa športna javnost je z največjo napetostjo včeraj pričakovala srečanja naših mladih teniških igralcev z nemškimi, ki so imeli priliko nastopati že večkrat pri svetovnih tekmah za Davisov pokal. Kdor hoče biti količjak odkrit, mora priznati, da ni staval mnogo nade v to, da bi naši, čeprav odlični igralci Punčec, Kukuljevič, Palada in Mitič, mogli biti kos tujim mojstrom. Vendar v obupavanju ni uspehov, in zato smo šli še vedno z majhno iskrico upanja obenem s tekmovalci na igrišče. Prav je tudi, da je naša teniška zveza odklonila nemško povabilo, da bi se tekme raje odigrale v Berlinu, saj šport ni trgovina, pač pa vse prej kakor to. Tudi našemu občinstvu je bilo že enkrat treba dati prilike, da vidi boj za svetovno prvenstvo v tenisu doma na svojem igrišču.

Ze davno pred pričetkom tekem se je zbralo nad 6000 gledalcev na zagrebški Salati. Bil je peter pogled na igrišče, ko se je s pisanimi barvami domačih in tujih zastav mešale tudi peestre narodne noše. Mnogo je bilo navzočih visokih gostov, med katerimi je bil tudi minister za telesno vzgojo dr. Rogič, ki se je ljubeznivo razgovarjal z našimi igralci pred tekmovalcem.

Igro, ki jo je sodil sodnik dr. Krnic, je otvorila dvojica Palada-Cramm. Ze takoj po prvih udarcih se je izkazal Palada, da je najmanj enakovreden nasprotnik slovitega von Cramma. Vendar pa se je Cramm kmalu znašel in začel igrati z vso svojo silovitostjo. Prvi in drugi set si je že osvojil v svojo korist. V tretjem setu pa se je tudi Palada precej popravil in prisilil nasprotnika na nadaljnjo igranje s tem, da je dobil set 6:8. Sreča pa mu ni bila mila in je moral še takoj naslednjo igro pustiti odličnemu Crammu, s tem pa tudi zmago. Končni rezultat te dvojice je 6:4, 6:2, 6:8, 6:2 za Cramma.

Po kratkem odmoru je nastopila dvojica Henkel-Punčec. Punčecova igra je razočarala vse, ki so ga kdaj videli igrati. Pravijo, da tako slabo še ni igral nikdar. Vendar pa se je videlo, da je počasi prihajal v formo in bi bil morda celo porazil svojo nasprotnico, če bi dobil vsaj tretji set. Henklu se je namreč vidno poznalo, da mu moči precej pešajo in da bi prav gotovo pozneje odločila Punčecova vztrajnost. Najbolj napeta je bila tekma tik pred koncem tretjega seta, ko je šlo zato da Punčec v njem izenači, ali pa celo zmaga. Punčec je pa imel, če odkrito govorimo tudi precej smole, in je ravno tako kakor njegov predigralec Palada moral prepustiti Nemcu celo točko.

Stanje včerajšnjega tekmovanja je torej 2:0 za Nemce. Upamo pa še vedno, da bodo naši igralci prekržili Nemcem oni visoki račun, ki so si ga ti v svoji mirni zavezi zmage postavili.

Izstop iz ZN

Zeneva, 11. julija. o. Republika Honduras je poslala generalnemu tajniku DN, poslanico, s katero javlja svoj izstop iz DN.

Ženitev angl. kralja

London, 11. jul. o. Kljub uradnim demantjem se še vedno v javnosti trdovratno vzdržujejo vesti, da se angleški kralj Edvard VIII. še pred svojim kronanjem poroči. Govorice pravijo, da bo vzel za ženo princezino Aleksandrino Luizo, tretjo hčerko danskega kralja Kristijana. Nevesta je stara 22 let.

Povorka železničarjev

Jutri, v nedeljo, ko je glavni dan kongresa Združenja jugoslovanskih železničarjev in brodarjev, krene povorka ob 8.30 in se pomika po sledečih ulicah: od ljubljanskega glavnega kolodvora po Masarykovi cesti (tlakovani del), po Miklošičenburičovi ulici na Kongresni trg, mimo univerze Kralja Aleksandra I., po Wolfovi ulici, čez tro-mostovje in Stritarjevi ulici na Mestni trg pred spomenik blagopokojnega kralja Petra I. Osvo-boditelja. Stik. Vodstvo organizacije položi venec na kraljev spomenik. — Godba »Sloge« za-igra državno himno. — Nato krene povorka po Mestnem trgu pred Škofijo, mimo Vodnikovoga trga, po Kopitarjevi ulici, čez Zmajski most, po Resljevi cesti Komenskega ulici in Vidovalanski cesti pred glavni vhod v Sokolski dom »Tabor«.

Madrid, 11. julija. o. Stalni španski delegat pri DN Salvador Madariaga, predsednik odbora trinajstorič, je odločil svoje mesto. Za razlog odstopa je navedel napad nekega socialističnega poslanca, ki je v neobčajnem tonu napadel njegov načrt za reformo DN. Madariaga je pri tem poudaril, da bo ostal še naprej zvest idejam Društva narodov.

Z včerajšnje otvoritve gospodarske konference BS: predsednik kr. vlade dr. Milan Stojadinović otvarja konferenco.

Ljubljana danes

Koledar

Danes, 11. julija: Pij.
Jutri, v nedeljo, 12. julija: Mohor in Fortunat.

Nočno službo imajo lekarni: dr. Kmet, Tyrševa c. 41; mr. Trnkoczy ded., Mestni trg 4, in mr. Ustar, Selenburgova ul. 7.

Rudarski upokojenci, ki so bili iz političnih razlogov izgnani iz Nemčije in so jim vsled tega nemške bratovske skladine (Knappschaft) ustale izplačevanje pokojnine, naj sporoče Glavni bratovski skladnici v Ljubljani, Vrtača 4-I., pismeno ali ustmeno naslednje podatke:

1. Ime, priimek in sedanje bivališče;
2. Rojstni dan in leto;
3. Ime Knappschaft, od katere so prejeli pokojnino;
4. Iznos pokojnine v RM;
5. Datum ustavitve izplačevanja pokojnine;
6. Prejšnje bivališče v Nemčiji;
7. Dan in vzrok izгона iz Nemčije.

Izpopolnjevalni telovadni tečaj za učitelje narodnih šol priredi kraljevska banska uprava od 14. do 29. avgusta t. l. Tečaj se bo vršil v telovadnici Državne učiteljske šole v Ljubljani in sicer le v tem primeru, ako se prijavijo vsaj 20 učitelje. Tečajnice se vzdržujejo same. Prijave naj se pošljejo neposredno banški upravi, prosvetni oddelk, najkasneje do 10. avg. Prijavitelkam se bodo pravočasno dostavila nadaljna navodila o tečaju.

V narodno obrambni sklad »Bran-i-bora« so dali: Danijel Batellino, gradb. podj. Ljubljana, 30 Din; Trboveljska premogokopna družba, Ljubljana, 500 Din. Za »pirhe«: Državne narodne šole: Mozirje, 47 Din; Duplje, p. Križe na Gor., 33 Din; Leskovec pri Krškem, 62,75 Din; Ig. p. Studenec pri Ljubljani, 115 Din; Laško, 76,50 Din; (dekl.) Ptuj-okolica, 49,25 Din; Hotedrsica, 48 Din; Vel. Lašce, 17,50 Din; Kopanji, p. Grosuplje, 30 Din; Gerlinca, p. Cankova, 9 Din; Sv. Benedikt v Slov. gor., 64,25 Din; Predanovci, p. Puconci, 25 Din; Sv. Jedert nad Laškem, 13,50 Din; Krčevina, p. Maribor, 73 Din. — Bran-i-bor, osrednji odbor v Ljubljani.

Radio

Programi Radio Ljubljana

Sobota, 11. julija: 12 Plošča za ploščo — pisana zmes pesmi veselih in godbe za ples 12,45 Poročila, vreme 13.05, spored, obvestila 13,15 Plošča za ploščo — pisana zmes pesmi veselih in godbe za ples 14.00 Vreme 14.15 Za delopust! (Igra Radijski orkester) 14.40 Pogovor s poslušalci 19.05, vreme, poročila, spored, obvestila 19.30 Nac. ura: Jugoslovanska otroška folklor (ga. dr. Hito-Aragov iz Belgrad) 19.50 Masenet: Slike iz Alcazole (plošče) 20.10 Znanstveni politični pregled (g. urednik dr. Al. Kuhar) 20.30 Posledni spored, Nastopijo: Jolka Igličeva z Radijskim jazzom, g. Ciril Rakuš s šolami in harmoniko, vnos teke plošče in el. rad. igr. družine izvajajo ske »Huda kri« po Čehovljevem »Suhača« 22.05, vreme, poročila, spored 22.20 Radijski jazz.

Drugi programi

Sobota, 11. julija: Belgrad 11: 20 Gilbertova opereta »Sramežljiva Suzana« 23 Prenos iz kavarne — Belgrad, 11: 20 Vojaska banja (dr. Zagorščak) — Zagreb, 20 Klavir 30,30 Vokalni koncert 21,30 Laska glasb. 21,45 Orglice in kitara — Dunaj: 20,20 Pester večer 21,40 Film 22,10 Zbor 22,55 Vojaska godba 24 Iz zvočnih filmov — Budimpešta: 20,30 Igra 21,30 Vokalni koncert 21,55 Ciganška glasba 23,10 Jazz — Trst-Milan: 17,15 Orkestralni koncert 20,40 Mascagnijeva opera »Tovariš Fritz«, nato plesna glasba — Rim-Bar: 20,40 Morova komedija »Ugodna vrata« 21,15 Plesna glasba — Praga: 19,15 Straussova opereta »Cigan baron« 20,30 Vokalni koncert 21,15 Radijski film »Jozef Tyti« 22,15 Plošče 22,30 Orkestralni koncert — Varna: 20,15 Za Polake v tujini 21 Vokalni 22,15 Plesna glasba — Berlin: 20,10 Lortzingova komična opera »Oročari« — Königsberg-Monakovo: 20,10 Cirkus in varijete — Bratislava-Lipsko-Köln-Frankfurt: 20,10 Narodna glasba.

Turista Vavpotiča Srečka so našli!

Kamnik, 10. julija.

Maturant gimnazije Srečko Vavpotič iz Kamnika se je dne 18. junija dopoldne napotil na oddih v Kamniške planine. Obiljubljen je svoj starim materijem. Ani Volk, pri kateri je bival, da se zanesljivo vrne domov že 19. junija med 10. in 12. uro dopoldne. Srečko ni držal dane obljube in ga ni bilo domov, kar je njegovo skrbno staro mamo pretreslo in jo je takoj obšla grozna slutnja, da se je njenemu vnuku sigurno moralo nekaj pripetiti. Čakala je še nekaj časa v upanju, da se vrne, a ker ga le ni bilo od nikoder, je zavezovala šele 21. junija zvečer javila načelniku reševalne postaje SPD g. Koželju Maksu z milo prošnjo, naj pošlje ekspedicijo za njim. Gospod Koželj je takoj ukrenil vse potrebno in odredil kar tri ekspedicije na reševalno delo; prvo pod Kaško goro čez Oklo na Kravce, drugo preko Kokrskega sedla na Kaški greben in tretjo na Kravce in Dolge njive. To pol so se reševalci izmučili vrnil brez uspeha. Dogovorili so se, da nastopijo ponovno 25. junija in se razdelijo v naslednje smeri: prva ekspedicija naj bi odrinila na Kočno in Grinovec, druga čez Jermanco na Skuto in tretja pa pod vodstvom vodnika Mihe Plesnika iz Logarske doline, da pregleda vse ozemlje pod Kamniškim sedlom, Turško goro, Turškim žlebom, Rinko in Skuto do Kamniškega sedla. Na žalost so se tudi to pot vse tri ekspedicije popolnoma izčrpane vrnilo brez zaželenega uspeha.

Dvorni lovec Kemperle Lojze je danes okrog 11 dopoldne telefonično obvestil tukajšnje orožniško postajo, da sta po naključju našla s svojim tovarišem Uršičem Francetom ki je tudi dvorni lovec, razpadajoče truplo pogrešanega Srečka Vavpotiča.

Pokojni Srečko je bil zaradi svojega dobrega in mirnega značaja med tovariši silno priljubljen in je umevno, da ga bodo težko pogrešali. Pogreb mlade žrtve Kamniških planin bo v soboto popoldne ob 5 na farno pokopališče v Kamniku.

Zaradi težke izgube izrekamo roditeljem in svojem najskrenejši sožalje.

Izostanek izlet. vlakov na progi Zagreb-Rog. Slatina

Pribešni od nedelje, dne 12. julija 1936 izostaneta ob nedeljah in praznikih, na progi Zagreb gl. kol. — Rog. Slatina izletniški vlak štev. 2126 z odhodom iz Zagreba gl. kol. ob 12.29 in prihodom v Rog. Slatino ob 14.56 ter v obratni smeri izletniški vlak štev. 2127 z odhodom iz Rog. Slatine ob 20.37 in prihodom v Zagreb gl. kol. ob 23.10.

Varčevanje mestne uprave

Ljubljana, dne 9. julija

Povsod se stalno poudarja potreba skrajnega varčevanja. Menda pa nikjer ne bo varčevanje tako potrebno, naravnost nujno, kakor pri upravi ljubljanskega mesta, ki ga tarejo dolgovi, meščane pa precejšnje dajatve, ker morajo te dolgove plačevati. Čut odgovornosti tedaj veleva mestni upravi, da varčuje, kjer le more in da zmanjša izdatke na najnižjo mero.

Sedanja mestna uprava je začela pri sebi. Odpovedala se je marsikaterim ugodnostim, ki imajo tudi svojo denarno vrednost in so bile že dolgo vrsto let kar v navadi. Najprej je g. mestni župan dr. Adlešič odločno odpravil razne zlorabe, ki se tekom let brez slabega namena ali kakšnega naklepa vrinejo v tako obsežen aparat, kakor je mestna uprava. Ako nadzorstvo ali pa zavezi odgovornosti le količnik popusti, se kaj lahko zgodi, da se bo ta ali oni mestni uslužbenec ali uradnik posluževal n. pr. občinskega službenega vozila (motornega, vprežnega, koles) za svoje zasebne potrebe, ki jih ima vsak človek na kupe in je vsak v nevarnosti, da bo zvečer, izven službe sešel po tisti pripravi, katere se je morda posluževal ves dan v službi. Ako se to enkrat zgodi, res ni bogve kaj škode, in takemu uradniku ali uslužbencu zaradi tega prav trdo stopati na prste, bi se reklo, izpostavljati nevarnosti, da te prošljajo za sitnega tankovestnega, toda ako se enkrat mirno pusti, bo kmalu postal sistem razvada, katere že nič več opazil ne bo, pa naj bodo vsa službena vozila vse nedelje v rabi. Veak dan proti škodi res ni mogoče ugotoviti, ko pa je treba vozilo ali orodje popraviti, pa tudi ni mogoče ugotoviti, kdaj se je bolj pokvarilo, v javni ali v zasebni rabi. Gotovo je le to, da se bo popravilo iz mestne blagajne. Prav tako je z uslužbeni. Uradnik, ki se udomači v svoji pisarni, in s sebi podrejenimi, zlasti nižjimi uslužbenci, se ob količnik zrahljani disciplini kaj rad poslužuje svojih službenih pomočnikov, da mu opraviho še to ali ono sprva malenkostno zasebno delo. Ako ga enkrat na leto pošlje po cigarete, zaradi tega mesto res še ne bo prišlo na boben, toda ako se to začne vrivati v sistem, g. abo kmalu začel pošiljati k peku, v slaščičarno, na trg, po kako malenkost, kasneje bo doma treba nekaj polen preložiti itd., tako dan za dnem od najvišjega do najnižjega, ki ne more nikogar pošiljati okrog — na lepem bo vsa uprava zrahljana, domača, kakor v carski Rusiji, da ubogi uslužbenec prav za prav ne bo več vedel, kje je v službi; v uradu ali pri uradnikih. Pa ga to vprašanje tudi ne bo razburjalo: dan in plača mu teče, pa naj dela kjerkoli in karkoli.

Nekaj takega se je zadnja leta vrivalo v mestno upravo. Najhuje oblike morda res še ni doseglo, toda kdaj pa so take razvade v najhujši obliki? Treba jih je prekiniti takrat, kadar jih je mogoče prekiniti brez večjega razburjenja. Zato je mestni župan dr. Adlešič v dveh okrožnicah opozoril vse podrejene, da je treba strogo ločiti krog zasebnih potreb od javnega službenega kroga in se javnih sredstev in službenih oseb posluževati samo za službene potrebe. Zlasti natančno je določil pogoje za uporabo službenih osebnih avtomobilov, kjer se vsaka površnost občutno pozna tudi v mestni blagajni. In priznati je treba, da so ga podrejeni dobro razumeli v zavesti, da je treba vztrajno stremeti za dobrim sistemom, da se lepega dne ne znajdeš sredi razvada, ki kaj hitro postanejo sistem, iz katerega je težko ven.

Prejšnja mestna uprava je na račun mestne blagajne uživala tudi nekatere ugodnosti, nad katerimi se že nihče ni več zgledoval, bodisi da ni vedel zanje, bodisi da so že kar same po sebi spadale k službi. Tako je prejšnja občinska uprava po sklepu iz leta 1931 imela proste vozovnice na vseh progah cestne železnice. Ena taka prosta vozovnica je stala okrog 1.200 Din, ki jih je morala plačati mestna blagajna. Sedanja občinska uprava se je tej ugodnosti odpovedala in sklep iz leta 1931 razveljavila. Proste vozovnice so zahtevali le mestni svetniki iz priključenih občin. Ugodilo se jim je v toliko, da imajo proste vozovnice na progah, ki vodijo v najkrajši smeri do magistrata ali do tistih objektov, ki jih upravljajo posamezni odbori. Te vozovnice pa stanejo mestno blagajno letno 7000 Din in je iz izdatke za približno 60.000 Din na leto manjši kakor pa je bil dosedaj.

Po pogodbi z mestno cestno železnico ima mestna uprava tudi pravico do nekaj brezplačnih vozovnic za posamezne oddelke. Te vozovnice so se prej glasila na ime viš. magistratnih uradnikov (ravnatelji itd.) in so se jih tudi samo ti mogli posluževati. Sedanja mestni župan dr. Adlešič pa je te brezplačne imenske vozovnice izpremenil v vozovnice posameznih uradov. Vsak urad ima tako vozovnico in vsi, ki so v tistem uradu nameščeni, od ravnatelja do raznašalca, se je lahko poslužujejo za službene opravke, ki jih imajo po mestu.

Po sklepu iz leta 1933 so imeli prejšnji mestni svetniki tudi cenejši električni tok. Ostalem odjemalkem je mestna elektrarna računala tok po 5 Din za kw uro, mestnim svetnikom pa ga je od aprila 1933 zaračunavala po 1,60 Din. Leta 1935 je razlika za ta tok znašala 26,471 Din, ki jih je utrpela mestna blagajna, oziroma mestna elektrarna. Sedanja mestni svet tudi te ugodnosti ni hotel vleči v neskončnost in jo je odpravil in s tem prihranil mestni blagajni povprečno 30.000 Din na leto.

Po združitvi okoliških občin Most, Vča in Zg. Siske se so zmanjšali tudi izdatki za župane. Močanski župan je prejel 1500 Din honorarja (po redukciji 1. oktobra 1935 le 1425 Din). Viški 1500 Din in šišenski 1400 Din, kar znese na leto 52.800 Din. S priklicitvijo je ves ta izdelek odpadel. Skupni župan, predsednik žub. mestne občine pa se je prostovoljno odpovedal 10 odst. svoje plače, kar znaša 800 Din na mesec, ali 9600 Din na leto. Tako so stroški sedanje mestne občine kljub povečanemu teritoriju in povečanemu številu prebivalstva in s tem vzporedno tudi pomnoženemu delu za predsednika za leto vsoto 62.400 Din na leto manjši kakor pa so bili pred priklicitvijo.

Skrivnostna smrt bogatega starčka

Maribor, 10. julija.

Mariborsko okrožno sodišče se bo v kratkem pečalo z zločinom, ki se je odigral na skrivnostni način na mariborskih tleh, je pa v svojem bistvu ostal še do danes nepojasnjen in zagonečen. Pred veliki senat bo prišel 42letni posestnik Aleksander Perš iz Sulincev v Prekmurju, ki je obtožen, da je umoril in izropal očeta svoje prileznične posestnika Franca Korošca. O tem dogodku, ki se je pripetil v Mariboru v noči od 16. oktobra lanskega leta, se je tedaj precej pisalo in ugibalo, vendar je šele sedaj spravila preiskava na dan razne zanimivosti in podrobnosti, ki osvetljujejo zločin v pravi luči.

Bogat čudak

Posestnik Franc Korošec v Sulincih je bil čudaški človek. Ko je poročil svoje tri hčere iz hiše, je gospodaril doma popolnoma sam. Bil je že star in močno naglušen ter je poznal samo eno stvar: skopost do skrajne meje. Čim več denarja je imel, tem bolj je stiskal. Hodil je običen kot berač, privoščil si ni ničesar, še za jed in žganje je prosil sosed. Med tem pa mu je doma premoženje stalno naraščalo. Zlasti ga je mikal suh denar, ki ga je skrbno skrival, deloma pa ga je posejeval na oderuške obresti. Kolikor se je dalo ugotoviti, je imel Korošec shranjenih doma najmanj 20.000 Din gotovine. Skrbno se je čuval, da bi tudi z lastnimi hčerami gojil tesnejske siske, boječ se, da ga ne bi prosile za denar. Le s svojo hčerjo Terezijo Perš, ki je bila omožena v bližini, se je nekam bolj razumel, ker mu je hodila na dom zastopaj pospravljati. K tej hčerki se je pred leti priključil sodnik njenega moža Aleksander Perš, mož temne preteklosti. Bil je že od madžarskih sodišč kaznovan enkrat zaradi uboja na 4 leta, drugič zaradi razbojništva na 2 leti ječe. Tudi od naših sodišč je prejel že nekajkrat večje kazni. Perš je začel z vdovo svojega sodniškega razmerje ter si kmalu prilastil vso oblast. Pridobil pa si je tudi zaupanje Franca Korošca, tako da je vedel za vse njegove skrivnosti.

Usodna pot v Maribor

Za 16. oktober 1935. je razpisalo mariborsko sodišče razpravo proti posestniku Josipu Bedeku iz Sulincev, ki je bil obdolžen, da je ukradel Francu Korošču 400 kg sena. K razpravi je bil povabljen tudi Korošec kot glavna prič. Ker je bil že neroden in gluhi, je vzel s seboj Perša kot spremljevalca. Zgodilo se je, da sta se peljala Korošec in Perš v Maribor skupaj z obtoženim Bedekom in njegovo ženo. V vlak so vsi sklenili prijateljsvo, pili so Bedekovo žganje in tudi v Mariboru so potem šli skupaj v mesto. Dospeli so zvečer ter si hoteli poiskati prenočišče. Perš jih je peljal najprej v gostilne, kjer so popili nekaj litrov vina ter bili vsi nekoliko vinjeni. Korošec je vinjen na čisti celo vpi, da ga je moral stražnik opozoriti. Bedekova je nato sprejela na prenočišče neki izvozeč v svoji hlev, Perš pa je odvekel Korošca naprej, rekoč da mu bo našel prenočišče v gostilni.

Starček je izginil

Naslednjega dne sta zakonca Bedek vstala že na vse zgodaj. Podala sta se v mesto ter naltela med potjo na Perša, ki pa je bil na njuno začudenje sam. Vprašala sta ga, kje je ostal starček, pa jima je odgovoril, da se je ponoči izgubil. Pri povedoval je, da sta našla prenočišče v neki gostilni, ker je pa starci razgrajal, jo je vrgel gostilničar na cesto. Odpravila sta potem v temi naprej ter se vlegla na neko frato. Ko se je Perš zjutraj

Maribor

Mariborski šahisti prirede danes v soboto na verandi restavracije Novi svet svoj družabni večer, na katerega vabijo vse prijatelje šaha.

Tombola razvanske gasilske čete bo v nedeljo ob 15 pop. na vojaškem vežbališču na Teznu.

Redni letni pregled motornih vozč bo za vozila iz Maribora ter okrajev Maribor desni in levi breg dne 22. in 29. t. m. v mestni plinarni.

80 letnico obstoja slavi v nedeljo 19. julija gasilska četa v Račah. Ob tej priliki bo blagoslovitev nove gasilske zastave in novega gasilskega stolpa. Gasilska župa Maribor desni breg je za ta dan določila Rače za sedež svojega letnega zleta.

Redna sv. masa v Slomskovi kapelici. Vsako sredo ob pol 7 je v kapelici na starem mestnem pokopališču, v kateri počivajo zemski ostaniki škofa Slomskega, sv. masa in močnost za sv. obhajilo.

Pregled mer in uteži. V času od 6. julija do 30. septembra se vrši v Mariboru oblastvena kontrola mer in uteži. Pregledu se morajo odzvati razen trgovcev, obrtnikov in branjcev tudi lastniki mlatilnic in zasebniki, ki s svojimi merili kupujejo in prodajajo lastne izdelke ter uporabljajo v javnem prometu katerokoli merilno pripravo ali merilo. Za bencinske črpalke in mostne tehnice ter merila, ki se ne morejo primesti h kontroli mer, morajo lastniki s kolkovano prošnjo zaprositi za pregled na licu mesta.

Seja JRZ za članstvo vseh V mariborskih krajevni organizacij bo v torek 14. t. m. zvečer ob 8 v dvorani na Aleksandrovi cesti 6. Na dnevnem redu razgovor o taboru JRZ dne 9. avgusta.

Šport

Zvezdna vožnja na „Mariborski teden“

Največja atrakcija številnih športnih prireditev bo gotovo zvezdna vožnja za avtomobiliste in motocikliste v Maribor na jubilejni »V. Mariborski teden«. To zanimivo športno prireditev bo organiziral Mošpotni klub Pohorje v Mariboru. Zvezdna vožnja se bo vršila pod pokroviteljstvom mestne občine mariborske, Mariborskega tedna. Tujsko-prometne zveze Putnik v Mariboru in Jugoslovanskega Touring-kluba, sekcije Maribor. V času od 1. do 2. avgusta t. l. MSK Pohorje vabi vse avtomobiliste in motocikliste iz tu- in inozemstva, da prijavijo svoje tekmovalce najkasneje do 25. t. m. Prijave za udeležbo na Zvezdni vožnji v Maribor sprejema tajništvo MSK Pohorje, Maribor, Tabor-ska ulica 12.

Start je dovoljen iz mesta sedeža vsakega športnega kluba. Udeleženci si naj da po svojem športnem klubu izstaviti potrdilo, ki velja kot dokaz za prevoženo razdaljo. Start je dovoljen najprej dne 27. julija t. l. ob polnoči. Kontrola cilja je sredi Maribora na Trgu Svobode: 1. avgusta od 10 do 18. 2. avgusta pa od 8 do 11 dopoldne. Po zaključku kontrole dospeli vozači nimajo pravice do častnih daril.

Na cilj dospeli vozači plačajo za avtomobile 50, za motocikle pa 30 Din prijavnine. Vsak udeleženec prejme po plačilu prijavnine umetniško izdelano spominsko paketo.

Ocenjevala se bo od starta prevožena zračna črta za posamezne vozače in za klube. Motorni klubi iz tu- in inozemstva, ki se udeležijo zvezdne vožnje z najmanj petimi udeleženci, se bodo ocenjevali po produktu iz števila motornih vozil in razdalje.

Darila so predvidena za posamezne vozače, in sicer za tu- in inozemce ločeno za avtomobiliste in motocikliste, za prevoženo progo kakor tudi za motoklube po najboljši oceni.

2. avgusta ob 10.30 bo sprejem udeležencev na Trgu Svobode, nato skupna vožnja po Mariboru, ob 13.30 pa odhod za pohorske dirke.

Mednarodna pohorska dirka se bo pričela ob 14.30. Zvečer bo v hotelu »Orel« ob 20 pozdrav mariborskega mestnega župana, nakar bo sledila razdelitev častnih plaket in častnih nagrad udeležencem Zvezdne vožnje ter razdelitev daril zmagovalcem pohorske mednarodne dirke. Avtomobilisti in motociklisti na plan, kajti prelepi Maribor in večno zeleno Pohorje vas vabita v svoj objem!

Lahko atletsko prvenstveno tekmovalje za moštva

Danes ob 17, jutri ob 16, grišče ASK Primorje

Letošnje lahkoatletsko prvenstvo Jugoslavije za moštva se po izvedbi zelo razlikuje od dosedanjega. Prej je vsak klub zamoget postaviti na start poljubno število atletov, ki so pa morali doseči minimum, ako so hoteli svojemu klubu prinesiti golovo število točk, letošnje tekmovalje pa vsebuje štiri razrede in v vsakem je omejeno število tekmovalcev. ASK Primorje, ki je doslej trikrat zaporedoma osvojil pomenen naslov državnega prvaka, bo skušal tudi letošnji naslov, toda naloga bo veliko težja, ker so pogoji mnogo kompliciraniji. Da zamore svojo nalogo uspešno zaključiti, je mobiliziral vso svojo garžo, ki jo bodo predvodili številni državni prvaki, reprezentanti in rekorderji, ki so jih tekom svojega večletnega uspešnega delovanja na polju nacionalnega telesnovzgojnega pokreta vzgojili naši lahkoatleti. — Krevs, Kovačič, Goršek, Martini, Czurda, Gabrsek, Zorja Aleš, Srakar itd., so imena, ki so v mnogih mednarodnih, mednarodnih in meddržavnih borbah ugledu jugoslovanske lahke atletike mnogo doprinesli. Ker so nastopajoči tekmovalci v vseh disciplinah po svojih močeh zelo izenačeni, je pričakovati izredno lepih borb, ki bodo brez dvoma nudile odlične rezultate. Prvi in drugi razred se vršita na oba dneva, tretji samo v soboto, četrti pa samo v nedeljo.

Prireditev bo počast? s svojim obiskom tudi minister za telesno vzgojo g. dr. Rogič, ki se bo danes mudil v Ljubljani.

Ljubljanski športno občinstvo naj poseti to lepo tekmovalje polnoštevilno, saj se bo na ta način oddolžilo nesebičnemu in idealnemu delu naše mnogo obetajoče mladine, ki z velikim uspehom zastopa barve Ljubljane, slovenskega in jugoslovanskega športnega pokreta. Vstopnina je propagandno nizka.

V lekarni: »Ko ste mi včeraj na moj recept dali zdravilo, ste se brčkone zmotili. Namesto kinitina ste mi dali strihina.«

Lekarnar: »A tako? Potem ste mi še deset dinarjev na dolgu.«

Igralec na karte: »Ne igram rad z ljudmi, ki takoj nergajo, kakor hitro kaj malega zaigrajo.«

Tovariš: »Jaz pa ne igram rad s takimi, ki se smejo, kako hitro kako malenkost dobijo.«

Načrti mariborskih šahistov

Maribor, 9. julija.

Agilni Mariborski šahovski klub je organiziral letos že več uspešnih prireditev. Za Mariborski teden pa ima nove lepe načrte. Pred dvema leti je organiziral MSK uspeh mednarodni šahovski turnir. Za letošnji Mariborski teden pripravila trening turnir naših mednarodnih tekmovalcev, ki bodo zastopali našo državo na letošnji šahovski olimpijadi v Monakovem. V poštev bi prišli naši mojstri dr. Astaloš, König, Pirc, dr. Trifunović, Vuković in en mariborski šahist, Mariborski šahovski klub je že stopil v stike z merodajnimi činitelji v vodstvu naše šahovske zveze, da organizira ta turnir. Če bi se mu iz nepredvidenih zaprek to ponesrečilo, potem bo pripravil za Mariborski teden zanimivo, srečanje med Mariborčani ter Gradčani ali Celovčani.

Tibet pričakuje svojega Dalai Lamo

Leta 1921. upokojeni angleški diplomatski zastopnik pri indijski vladi, sir Charles Bell, piše v neki zadnjih številkih dnevnika »Times« spomine na svoj obisk v malo znani tibetski pokrajini Sam-je, kamor se je v juniju l. 1934. odpravil na izrecno željo eno leto prej umrlega tibetskega Dalai Lame. Pisec si je v času svoje diplomatske službe pridobil zaupanje tibetske vlade in osebno prijateljstvo bivšega tibetskega vrhovnega cerkvenega poglavarja, zato mu je bilo potovanje po Tibetu zelo udobno in brez nevarnosti. Obisk Tibeta je bil do zadnjega časa zelo težavna zadeva, kajti Tibet je zaprt del sveta, v katerem ne marajo za novotarije in tujce. Mogočna gorovja ga zapirajo krog in krog pred zunanjim svetom in ga preprežajo tudi znotraj v vseh smereh. Indija in Kitajska zapirata na štirih straneh dostop v deželo in jo varujejo pred tujim vplivom. S prodorom Japonske in sovjetske Rusije se bo to seveda kmalu spremenilo, toda danes je še dejstvo, s katerim mora računati vsakdo, kdor hoče potovati v to zaželeno deželo svetih romarjev in nešteti starodavnih samostanov. Eden izmed krajev, ki jih je Charles Bell na tem potovanju obiskal, je že omenjeni Sam-je, v katerem stoji

znameniti samostan s slovitim prerokom

ki s svojim preroškim darom pomaga po smrti Dalai Lame iskati novega cerkvenega poglavarja. Tibetsko ljudstvo z duhovniki vred veruje, da se umrli Dalai Lama leto dni po svoji smrti na novo rodi, in sicer v telesu majhnega dečka, ki ga morajo iskati s pomočjo »višjih znamenj«. To iskanje se začne dve ali tri leta po Dalai Lamovi smrti. Ker je Tibet ogromna dežela, skoraj devetkrat tako velika kakor Evropa in Anglija, bi bilo brez »zanesljivih višjih znamenj« to iskanje zelo nezanesljivo. Po tem ali onem naključju pa se pobožnim menihom v svetem mestu Lhasi ali Sam-je vedno posreči ugotoviti istovetnost novo utelešenega boga Budhe, izvoljenega dečka, ki postane nato novi cerkveni poglavar do svoje smrti. Rajni lama je bil pred 50 leti odkrit po napovedi nekega pobožnega učenjaka, ki je v svetem jezeru »zagledal« sliko mladega dečka v materinem naročju.

Sveto mesto Sam-je, — v našem jeziku bi se imenovalo »kraj izven naše miselne predstave« — leži kakih 300 milj nad indo-tibetansko mejo ob vletoku Brahmaputri, ki je celo tukaj, do 2.000 milj od svojega ustja, čez eno miljo širok. Ko potnik pride čez reko in so povzpne preko štirih 14 do 17 tisoč čevljev visokih gorskih prelazov, stoji v enem najbolj slovesnih tibetskih samostanskih mest. Samostane so zgradili pred kakimi 1.200 leti v njih sedanjem obsegu. Sir Charles Bell opisuje podrobneje svoje potovanje do tega svetega kraja:

»Z mano vred je potoval,« pripoveduje, »Dewan Bahadur Pa-lhe-se, pripadnik tibetskega višjega plemstva in neki vodja kalkutske klinike. Spotoma smo se zaustavili na nekem podeželskem posestvu tibetskega prijatelja, v bližini Gyang-tse (Gora slave). Njegov fevdni dvorec je zgrajen čisto v tipičnem slogu. Nato smo tri dni potovali po strugi nekega izsušenega hudournika, 16.000 milj nad morskovo površino.

sto v tipičnem slogu. Nato smo tri dni potovali po strugi nekega izsušenega hudournika, 16.000 milj nad morskovo površino.

Mož s sulico

Tu smo srečali nekega romarja, ki je ravno prihajal iz Svetega mesta in se vračal proti 1.200 milj oddaljenemu domu. V tistih samotnih gorskih predelih se pogosto klatijo razbojniki, ki romarjem jemljejo denar, ki ga na svojem dolgotrajnem romanju potrebujejo. Mož, ki smo ga srečali, je nosil sulico v roki, da bi, kakor se je izjavil, prestrašil razbojnike, če bi ga slučajno napadli. Rekel pa je, da napadalca ne bi hotel usmrtiti, češ da bi se s preliti človeške krvi smrtno pregrešil. Ko mu je Anglež nato rekel, da je »dober« človek, mu je romar pojasnil, da mu je po njegovem notranjem glasu vseeno, ali umrje ali pa živi, kajti če bi bil ubit na romarski poti, bi mu bilo tem bolj, ko bi se prerodil v novem življenju.

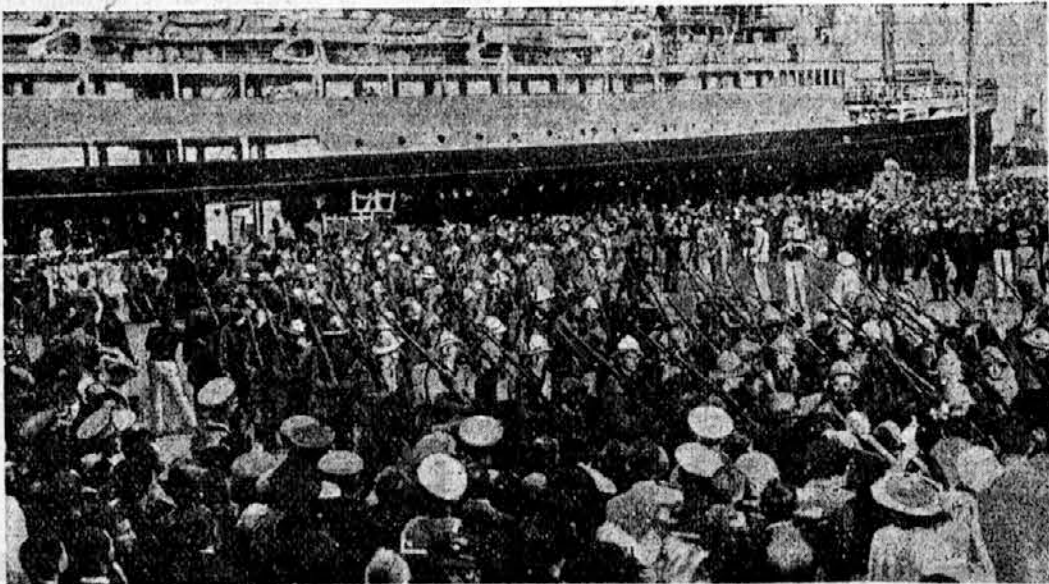
Tibetanski verski smoter

Glavni verski smoter vsakega Tibetana v tem življenju je, da si pripravi srečno bodočnost v novem življenju: da se na novo rodi v kakem budhističnem kraju in postane menih. Mnogi preživijo na svojem romanju večji del svojega življenja. Tako je sir Charles Bell srečal romarja, ki je bil že sedem let na potovanju, in ko ga je vprašal, kaj bo počel doma po tako dolgi odsotnosti, mu je romar odvrnil, da pojde potem spet na romanje. To se mu je zdelo tako prirodno, da mu je bilo Angležovo vprašanje kar nekam nepotrebna radovednost.

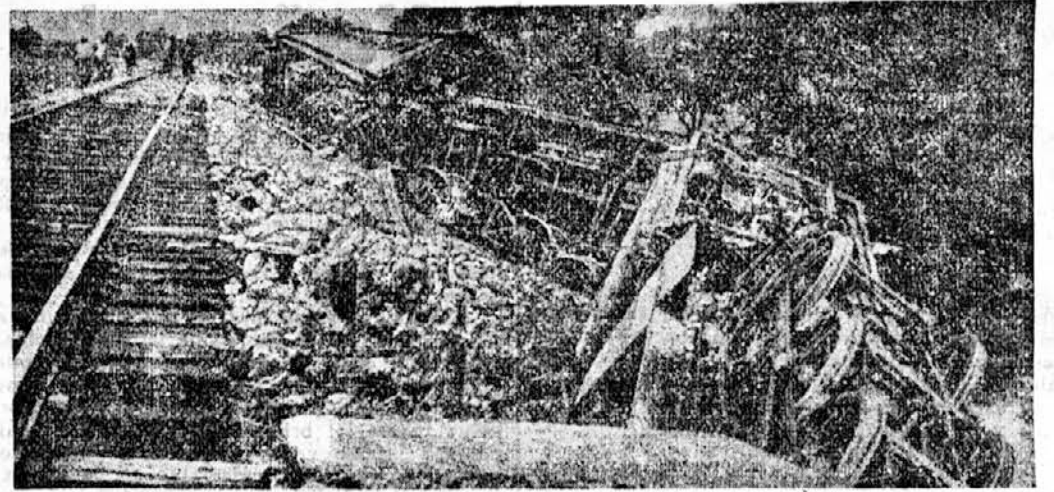
Obzidana svetlišča

Ko so se bližali mestu Sam-je, so bili domačini vse bolj radovedni, kajti redko kateri izmed njih je že videl belega človeka. Tibetske hiše imajo ravne strehe in so različne višine. Anglež pripoveduje, da so radovedni vaščani po ves dan ležali na strehi sosednjih višjih hiš in zijali v sobo k njemu. Sam-je je prav za prav skupina obzidanih kapel in svetlišč, v katerih se zbirajo menihi. Na hodnikih glavnega svetlišča so freske slike, ki so že nad 1.100 let stare, po so vkljub temu tako dobro ohranjene, da so videti kakor nove. Glavno svetlišče stoji nekako na sredini in v njem stoji veliki bog Buddha. Tu in tam so bili nabiti opomini k molitvi, da bi s novi Dalai Lama čim prej učlovečil. Pravijo, da bo potem Tibet srečnejši, kakor je danes. Rajni Dalai Lama je namreč umrl na nedeljo in to pomeni nesrečo za deželo. Če umre v Tibetu človek na torek ali nedeljo, ni dobro.

Predstojnik glavnega samostana je povedel goste tudi v Najsvetejše, kjer se je z zbranimi menihi po njihovi verski navadi trikrat do tal, pripognil pred Buddhovim kipom in pozval tudi angleškega prijatelja, naj na svoj način moli in prosi Boga za skorajšnje učlovečenje novega tibetskega duhovnega poglavarja.

Italijanski prestolonaslednik sprejema borce iz abesinskih bojišč.

Med Haifo in Lyddo so napravili Arabci atentat na nočni vlak. Slika kaže lokomotivo in nekaj voz v jarku, kjer je našlo več oseb smrt.

Čebelji strup zoper revmo

Že od nekdaj se ljudje, ki trpe od revme, lajo opikati od čebel, da si omilijo bolečine. Statistika dokazuje, da pri takih ljudeh revmatične bolečine popolnoma ali pa vsaj deloma izginejo in da sploh dočakajo visoko starost. Te stare ljudske izkušnje so bile vzrok znanstvenemu preiskovanju čebeljega strupa. V Avstriji se je neki zdravnik s tem ukvarjal že pred 50 leti, toda splošno priznana je ta zdravilna metoda šele v najnovejšem času. Čebeljem strupu kot zdravilnemu sredstvu so namreč ugovarjale razne okoliščine.

Še sedaj ni točno ugotovljeno, iz česa je čebelji strup prav za prav sestavljen. Kemična formula čebeljega strupa še ni znana. Vemo samo to, da je čebelji strup iz povsem drugih sestavin kakor pa mravljinčna kislina. Čebela ima

popolnoma svojevrsten strup

Ker čebelji strup povzroči na našem telesu otekline in bolečine, ta zdravilna metoda marsikomu ni prijetna. Razen tega pa ne vemo, koliko čebeljih pikov bi v posameznem primeru zadostovalo, kajti vsaka čebela ima drugo količino strupa. Tretjič pa je terapija s čebeljim strupom praktično izvedljiva samo na kmetih, kjer goje čebele, nikakor pa ne v mestu. Proučujoč, kako bi tem nedostatom odpravili, so kemični laboratoriji zadnji čas iznašli sredstvo, po katerem je mogoče čebelji strup prenesti na človeško telo.

ne da bi nas čebela pičila

V dolini reke Ille južno od mesta Ulma na Württemberskem leži prijazni trg Illertissen. V tem kraju imajo največjo čebeljo farmo na svetu. Ta čebelja farma ni namenjena proizvodnji medu, kakor drugod na svetu, marveč proizvodnji čebeljega strupa. V nepreglednih vrstah stoji druga ob drugi košare s čebeljimi rodovi, kolikor jih še svet ni bil videl. Cele skupine groteskno oblečenih deklet, ki so bolj podobne mumijam kakor pa navadnim živim ljudem, imajo pri košarah dela preko glave. S čudnimi krinkami na obrazu in varnostnimi rokavicami se sčujejo okoli košar s čebelami. V rokah držijo kročnike iz neke papirju podobne snovi. S posebnimi pincetami love čebele in jih nosijo na tisti kročnik, da pikajo snov na kročniku. Kročnik je kajpada take oblike, barve in vonja, da čebele rade nanj sedajo. Papirju podobna gnota je impregnirana z neko snovjo, ki vpija strup, ne da bi ga kemično spremenila. Izmed čebel izbirajo samo najstarejše, ki jih oči izurjenih delavk znajo dobro ločiti od drugih. S pinceto jo delavka lahko prime, dvigne iz roj in pritisne na kročnik, da piči. S tem čebela izgubi življenje, strup pa ostane v snovi na kročniku. Izurjena delavka pripravi na ta način do pichenja 10

5000 starih čebel

Vsa farma ima kakih 50.000.000 čebel-delavk. Da čebele rodove ohranijo zdrave in jih množe, morajo upoštevati predpisane mere. Vsak čebelji rod, ki šteje približno 30.000 udov, je treba čez letoletje podvojiti. Rojé navadno samo po enkrat na leto. Da se roji podvoje ali pa celo potrojijo, morajo skrbeti predvsem za dobro prehrano čebel. Da jim ni treba letati na daljino in naporno pašo, jih pitajo doma z medom in sladkorjem. Nadalje morajo paziti na to, da jemljejo strup samo tistim čebelam, ki jim je zaradi njihove starosti že tako in tako namenjena skorajšnja smrt. Kvečjemu za

pet tednov jim prikrajšajo življenje. Take stare čebele pa imajo tudi največ strupa. V vrečici, ki po čebeljem piku ostane na kročniku, je

približno 1/4 miligrama strupa

Nadaljnje delo je naloga laboratorija. Paziti je zlasti, da se strup ne skisa, zato je treba delati tudi ponoči. Čez 10 ur se strup že začne kisati. Potem ga standardizirajo, to je spravijo na normalno mero, nakar ga šele z raznimi primesmi spremenijo v mazilo.

Potnik za stratosfero

Prof. Piccard je pripravljen na vzlet v stratosfero, da bi overil dosedanje in storil nove ugotovitve. A zrakoplov z aluminijevo kabino in znanstvenim orodjem slane veliko denarja. Učelnjak se je prepiral, da ga nikjer ne bo dobil. Zdej je priskočila na pomoč profesorjeva soproga. Nasvetovala je možu, da bi vzlet s seboj potnika, ki bo plačal za vožnjo v stratosfero 100 tisoč dolarjev. Ta znesek bi kril vse izdatke. Profesor Piccard je pristal: »Saj je boljše vzlet s seboj še enega moža kakor sploh opustiti načrt.« Objavil je svojo ponudbo v strokovnem evropskem in ameriškem tisku. A potnik s 100 tisoč dolarji se še vedno noče oglasiti.

Mož: »Najbolje je, ženka, da razprostreva plašč preko tega pozabljenja, kar je bilo.«

Zena: »Plašč pozabljenja! Ti pa upaš zares lahko opraviti s tem. Po mojih mislih bi se dalo to poravnati edinole s plaščem iz krzna.«

Potnik na avtu: »Vse leto tedaj že vozite. Ali ste že dobili kako strokovno priznanje za svoje sofitiranje?«

Sofer: »O, kajpada. Dobil sem na izbiro dva tedna zapora ali pa globo za dve sto dinarjev.«

Novo! Novo!

F. M. Willam

Das Leben Marias der Mutter Jesu

587 strani z mnogimi slikami, vezano Din 102.—

JUGOSLOVANSKA KNJIGARNA
r. z. z. o. z. v Ljubljani

Življenje in trpljenje v najstrašnejši vojski sveta

Zakleta legija

62

Ječarji so zelo domišljavi, njihovo samoljublje je zelo občutljivo. Maščujejo se z udarci, čemur pravijo Francozi passage au tabac. V samotnih celicah ali v disciplinskih dvorani ni nobenih prič, zato tam lahko mlatijo nesrečnejša brez usmiljenja.

Ker sem poslušal nasvete in prošnje svojih staršev ter navodila s konzulata, sem sklenil, da bom brez vsakega mrmaranja rajši prenašal vse težave, kakor da bi napravil v nevarnost akcijo, katero so zunaj začeli moji prijatelji. Neprenehoma sem ponavljal sam pri sebi: »Tudi če me kak ječar udari, bom molčal in ga pustil, naj dela kar hoče.«

Svojih tovarišev soubojnikov nisem več videl. Weiserju se je zdelo, da nosi svojo usodo lažje, kakor drugi. Bil je ujedljivo naraven, ki mu ni pustila, da bi o življenju mislil dobro. Bil je zaposlen v desetnici, ki je imela nalogo, da skrbi za snago po prostorih in da deli juho. To je bilo tu in tam tudi pri

jetneje, kakor prisilno brezdelje, ki je delalo naše dneve tako obupno prazne. Harvey in Lass sta se pripravila po dvorišču in se včasih celo stopla. To je bilo prvič nekega jutra, ko sta se umivala pri vodovodu. Zato so ju kaznovali s tremi dnevi samotne celice.

Zanimivo bo slišati, kako se mi je posrečilo, da sem se vsak dan lahko pogovarjal s Harveyem.

Moja celica je ležala na koncu dolgega hodnika in so jo vsak dan zapirali zadnjo. Medtem, ko je ječar zapiral celice, je stal kaznjavec znotraj v pozoru in držal v roki kapo. Tedaj sem jaz imel malo časa, da sem se približal k mreži Harveyeve celice in se malo pošepetal z njim.

Treniral sem, da bi postal neutrudljivo potrpežljiv. Sklenil sem, da ne bom izpustil niti najmanjše prilike, ki bi mi mogla pomagati, da bi se rešil iz tega pekla. Tako me je neka težka stvar prisilila, da sem svoj sklep z žalostnim srcem izvršil.

19. poglavje.

Naše življenje v tej jetnišnici je bilo žalostno, disciplina v resnici železna in molk neskončen. Enoličnost je bila obupna in odbijajoča. Pa vendar je izpod tega mrtvila včasih planil nenaden ogenj.

Naslednji dan, ko smo prišli sem, so se jetniki stopili. Lakota in žeja, vznemirjenost zaradi pomanjkanja tobaka, vse to jim je napelo živce. Čakali smo v svojih celicah, da bi nas preiskali in zaprli, tedaj pa se je neki

Alžirec, bivši spahij, sprl z nekim francoskim vojakom. Nazadnje je Francoz udaril Alžirec. Neki drugi Alžirec je prihitel svojemu rojaku na pomoč. To pa je dalo pobudo nekemu drugemu Francozu, da je prišel na pomoč svojemu tovarišu. Tako je polagoma nastala na hodniku silna gneča in pretep. 40 do 50 ljudi se je teplo in uporabljalo vse, kar jim je prišlo pod roko. Najprej so se tepli s pestmi, potem pa z nogami, na katerih so imeli tiste težke coklje, ki so udrihale kakor buzdovani. Nekateri so prijemali celo bruna. Ječarji pa so s svojimi korobači delali še večjo zmedo. Nekaterim so razbili glave in ranili oči. Ko so nazadnje vzpostavili red, je nekaj ljudi stokalo težko ranjenih, Alžirec pa je ležal sredi hodnika v mlaki krvi.

Deset jetnikov so takoj odpeljali v najglobljo temnico, ostali pa so morali stati v vrstah na dvorišču. Ravnatelj je imel govor, ki je bil tako ogročen in poln pretenj, da smo vsi otrpnili.

Vendar se je čez nekaj mesecev pripetila spet neka taka zadeva.

Moj oddelek je bil na dvorišču in ne vem zakaj ta dan nisem hodil. Neki jetniki, ki so bili obdarjeni s srečnim temperamentom, so se začeli igrati, da so skakali drug čez drugega, kakor fantki v osnovni šoli. Smejali so se in razgrajali, tiho dvorišče je zvenelo od njihovega hrupa.

Odprlo se je okno, skozenj je pogledal glavni čuvaj. Jezil se je zaradi hrupa, ki ni hotel nehati, čeprav je on večkrat velel, naj

damo mir. Jetniki so se nekaj časa igrali malo mirneje, kmalu pa so prepoved pozabili in kričali, kakor prej. Nazadnje so nam ječarji veleli, naj sedemo na kamenite klopi, ki obdajajo dvorišče, in sedli smo po zaporednih številkah.

Neki Francoz nizke rasti, podoben palčku, je začel od objestnosti prepevati, drugi pa so ga začeli spremljati. Ječar je zastoj veleval naj neha. Niti njegova grožnja, da bo poslal glavnega ječarja, ni mogla pevcem zamašiti ust.

Med njimi sta bila dva, ki smo ju imeli vsi radi. To sta bila dva Parižana, od katerih je eden imel priimek Le boeuf, drugi pa Bamboule. Oba sta bila mlada in sta se rada duhovito norčevala, kakor pravi Parižan. Ta dva sta malo razveseljevala naše žalostno življenje.

Čez nekaj časa so prišli ječarji in pgrabili malega jetnika, ki je začel vso to komedijo. Njegovi sosedje so ugovarjali in so ga hoteli braniti. Kljub posredovanju glavnega ječarja niso pustili, da bi ga čuvaji odvedli v temnico, kamor so ga očitno nameravali. V začetku so se upirali oblasti, kakor za šalo, kmalu pa se je odpor spremenil v pravi upor.

Ječar se je tega naveličal in je zažvižgal. Kmalu je pridrvel ravnatelj jetnišnice iz svojega urada. Ko je prišel na mesto, je pokazal s prstom na Bamboula.

»Bamboule, pojdite z mano.« A ta ni hotel.

»Kaj hočete od mene? Zakaj me vlačite od tod? Saj nisem ničesar zakrivil.«